

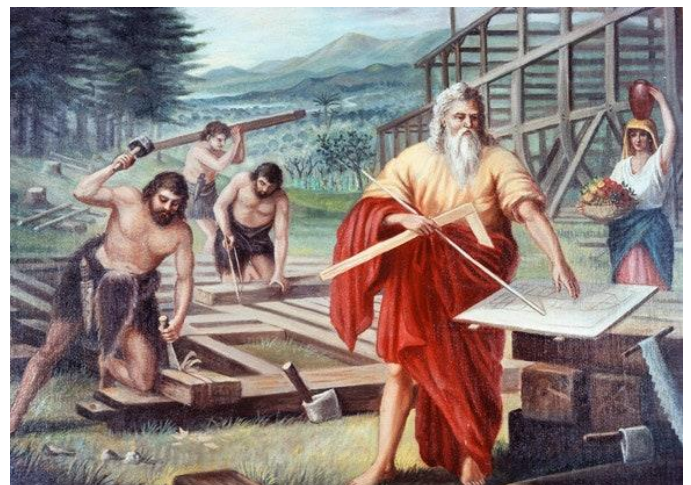
Dicționar selectiv de civilizație iudaică: Noah

Unul dintre principiile fundamentale ale iudaismului este liberul arbitru. **„Totul este prevăzut de Dumnezeu, dar libertatea este dăruită omului”**, afirmă Rabi Akiva. Dumnezeu nu ar putea judeca echitabil faptele omului, dacă omul nu ar alege în mod liber să le înfăptuiască. Legea Divinității este o lege morală, se adresează unui subiect autonom, capabil să aibă o atitudine autentic etică. Totuși alegerea între Bine și Rău e complicată. Discernământul uman e fragil: „...și scapă-ne de firea cea rea” sună un verset psalmic. Omul greșește cu sau fără știință, de unde și îndemnul la căință, întoarcere spre Dumnezeu, laitmotiv biblic. Noah trăia într-o lume a cărei nesocotință față de Legea Divinității depășise cu mult linia roșie. Ce fel de om era Noah? Un țadik „în vremea lui”, care „merge cu Dumnezeu”. Respectă legea morală, dar comportamentul celorlalți nu-l privește. Nu are maturitatea credinței, nu-i înțelege dinamismul care-l va caracteriza mai târziu pe Avraham. Dar, în epoca sa, Noah este singurul pe care Dumnezeu îl consideră demn să fie punct de plecare pentru reînnoirea vieții pe Pământ, după Potop. „Fă-ți o corabie din lemn de chiparos”, i se adresează. „Corabia aceasta s-o împarți în cămăruțe și s-o tencuiești cu smoală pe dinăuntru și pe dinafară. / Iată cum s-o faci: corabia să aibă trei sute de coți în lungime, cincizeci de coți în lățime și treizeci de coți în înălțime. / Să faci corabiei o fereastră, sus, lată de un cot; ușa s-o pui în latura corabiei; și să faci un rând de cămări jos, altul la mijloc și altul sus” (Geneza 6, 14-16). „Să intri în corabie tu și fiii tăi, soția ta și soțiile fiilor tăi împreună cu tine. / Din tot ce trăiește, din orice făptură, să iei în corabie

câte două din fiecare soi (...), să fie o parte bărbătească și o parte femeiască” (Geneza 6, 18-19). După patruzeci de zile și patruzeci de nopți, durata Potopului dezvăluită lui de Divinitate, Noah deschide fereastra corabiei oprite pe Muntele Ararat și dă drumul unui porumbel să vadă dacă apele încep să scadă. Porumbelul nu găsește loc de popas; totul era acoperit de ape. Se întoarce pe corabie. După șapte zile îi dă drumul din nou. Porumbelul se întoarce cu o frunză de măsline, umedă încă, semn că apele scăzuseră. După alte șapte zile Noah procedează la fel, dar porumbelul nu se mai întoarce. Însemna că pământul se uscăse. Când Noah cu toți supraviețuitorii Potopului ies din corabie, are loc încheierea primului Legământ între Divinitate și creația Sa, parafat prin curcubeu:

„Când se vor strânge norii deasupra pământului, curcubeul se va arăta în nor și Eu îmi voi aduce aminte de legământul între Mine și voi.”

Legământul constă în șapte porunci noahite, pe care toate popoarele au datoria să le respecte: a procrea și a avea grijă de regnurile animal și vegetal, interdicția de a blestema, interzicerea idolatriei, a omorului, a incestului și a adulterului, a furtului, interzicerea consumului de „carne cu viața ei, adică cu sângele ei, căci voi cere înapoi sângele vieților voastre” (Geneza 9, 4-5).

Suntem încă departe de momentul în care Dumnezeu face Legământ cu poporul lui Israel ieșit din țara robiei, Mițraim, la poalele Muntelui Sinai, când este dat Decalogul care include Tora, când Dumnezeu Unicul consfințește alegerea poporului evreu ca proprietate a Sa. Dar moralitatea este temeiul acestui prim Legământ divin cu Noah și cu pasagerii corabiei sale.

IULIA DELEANU (text preluat din Realitatea Evreiască)

Se pare că legenda potopului este universală, doar scrisă cu ale personaje și alte geografii.

Mitul Marelui Potop

Mitul Marelui Potop conduce povestea lui **Ghilgameș**. După ce zeul Enlil a decis să distrugă omenirea pentru aroganța oamenilor, Utnapiștim construiește o arcă mare, și se urcă în ea împreună cu familia sa și o mulțime de animale. Când apa se retrage, Utnapiștim se supune zeilor și eliberează animalele pentru a repopula Pământul. În răsplată pentru loialitatea și ascultarea sa, zeii îi acordă lui Utnapiștim viața eternă. El relatează povestea distrugerii potopului către Ghilgameș, care vine la el căutând soluția nemuririi sale.

În mitologia greacă veche, Zeus trimite marele potop pentru a extermina omenirea pentru impietatea și violența lor – raționament care sună familiar cu cel din Biblie. Cu toate acestea, chiar înainte de potop, Titanul numit Prometeu îi spune fiului său **Deucalion** să fie pregătit pentru dezastrul care va urma. Deucalion și soția sa Pyrrha urcă pe un cufăr mare pe care l-au construit în pregătire și găsesc un teren înalt în vârful unui munte, cel mai adesea despre

care se spune că este Muntele Parnas. Când inundația dispare în cele din urmă, Deucalion și Pyrrha repopulează Pământul aruncând cu pietre peste umeri, în conformitate cu o enigmă dată de *Oracolul Delphic*.

Tema genocidului divin care apare din cauza unui comportament nepotrivit este prezentă atât în mitul potopului Greciei antice, cât și în Epopeea lui Ghilgameș. Fiecare om își construiește propria navă la avertismentul unui zeu, și atât Utnapiștim, cât și Deucalion repopulează pământul odată cu apele potopului, chiar dacă prin propriile lor metode unice. Deci, din fericire, a existat un final fericit pentru aceste cupluri, dacă nu chiar pentru toți ceilalți.

Epopeea lui Ghilgameș a rezistat chiar și în cultura modernă, deși poate mai discret. Cu toate acestea, trebuie doar să examinăm cultura actuală cu un ochi mai fin pentru a descoperi modurile în care poveștile din Mesopotamia o modelează. Miturile inundațiilor din Epopeea lui Ghilgameș au influențat nu numai grecii antici, ci și evreii. De exemplu, povestea lui Noe cu care oamenii moderni sunt atât de familiarizați este extrasă direct din Ghilgameș, cu Noe ca Utnapiștim și arca drept barca lui.

Evidențe ale poveștii lui Noah.

Spre deosebire de alte legende Biblia Ebraică oferă date precise în legătura cu episodul marelui deluviu. Dzeu indică cu precizie dimensiunile arcei, ce fel de animale vor fi salvate, și cât timp va dura potopul (40 de zile). Nemulțumit de creația sa pentru om în prima sa formă (descendenții din Eden) Dzeu decide și alte aspecte, ca de ex.. în ce loc va eșua arca lui Noah, câți ani vor trăi el și urmașii lui, care sunt apoi enumerați într-o listă exactă timp de generații. Noah trăise șase sute de ani două luni și 17 zile până la potop.(Geneza 7.11). Avem și numele călătorilor - Noah, Sem, Ham , Iafet, și soțiile lor - opt persoane.

După oprirea ploilor, Arca rămâne pe ape mari timp de o sută cinzeci de zile. (7-24)

Debarcarea se produce la o dată fixă – luna a șaptea în ziua 17- arca eșuează sus pe muntele Ararat (azi în Turcia). O altă decizie importantă este limitare vieții la **120 de ani**. O excepție se face pentru Noah care moare la vârsta de 950 de ani.

NR

